

RESOLUTIONER
ANTAGNA VID

UTLANDSSVENSKARNAS PARLAMENT 2011
18 AUGUSTI

RESOLUTIONER ANTAGNA VID UTLANDSSVENSKARNAS PARLAMENT 2011

GRUPPORDFÖRANADEN

Grupp I Ordförande	Utlandssvenskarna och Sverige Ewa Hedlund , journalist/författare
Grupp II Ordförande	Villkor vid hem- och utflyttning Ulf Grufman , fd HR-chef Ericsson
Grupp III Ordförande	Kultur och information Annika Rembe , Svenska Institutet
Grupp IV Ordförande	Skatter, pensioner och försäkringar Claes Ankarcrona , ombud Schweiz
Grupp V Ordförande	Medborgarrättsfrågor Örjan Berner , ambassadör, fd ordf. SVIV
Grupp VI Ordförande	Förskola, skola och ungdomsfrågor Rolf Ornbrant , ordf SUF
Grupp VII Ordförande	Högre utbildning, forskning Robert Andersson , SULF

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. UTLANDSSVENSKARNA OCH SVERIGE	3
2. VILLKOR VID HEM- OCH UTFLYTTNING.....	5
3. KULTUR OCH INFORMATION.....	7
4. SKATTER, PENSIONER OCH FÖRSÄKRINGAR.....	10
5. MEDBORGARRÄTTSFRÅGOR	14
6. FÖRSKOLA, SKOLA OCH UNGDOMSFRÅGOR.....	18
7. HÖGRE UTBILDNING, FORSKNING	22

1. Utlandssvenskarna och Sverige

1.1. FÖRBÄTTRA RELATIONERNA MED UTLANDSSVENSKARNA

Resolutionsmottagare

Utrikesdepartementet (UD)

Migrationsminister Tobias Billström, Justitiedepartementet

Svenska institutet (SI)

Problemformulering

1994 antog Europarådet en resolution 1035 (1994) om européer bosatta utomlands (Europeans living abroad). Resolutionen rekommenderar medlemsländerna att vidta åtgärder i syfte att förbättra relationerna med medborgare som bor utomlands och som önskar upprätthålla banden med hemlandet. Några länder har följt rekommendationen och har idag ett väl organiserat samarbete med de utvandrade medborgarna. Syftet med det strukturerade samarbetet är dels att de utlandsboende via sina intresseorganisationer och valda representanter ska kunna bevaka sina rättigheter i hemlandet, men också att hemlandet ska kunna förmedla aktuell information till medborgarna utomlands och ta del av deras kunskaper,

Resolutionsförslag

Sveriges regering uppmanas följa resolutionen och anmoda berörda departement och myndigheter att vidta åtgärder, via lagstiftning, politiska eller administrativa aktiviteter, för att förbättra kontakterna med de svenskar som är bosatta utomlands.

1.2. INFORMATION OM AMBASSADREGISTRERING

Resolutionsmottagare

Utrikesdepartementet (UD)

Skatteverket.

Problemformulering

I händelse av en kris är det svårt för svenska utlandsmyndigheter att kontakta de svenskar som bor i landet eftersom de inte är registrerade vid en svensk utlandsmyndighet. Många svenskar som flyttar utomlands är inte medvetna om att de kan registrera sig på svenska ambassaden i det land de bosätter sig.

Resolutionsförslag

Svenskar som flyttar utomlands ska få information om att de kan registrera sig på svenska ambassaden i det nya hemlandet.

1.3. SÄRSKILD VALKRETS FÖR UTLANDSSVENSKAR

Resolutionsmottagare

Sveriges regering
Riksdagen
Valmyndigheten

Problemformulering

Valdeltagandet bland utlandssvenskar är lågt. Omkring 30 procent röstar i de allmänna valen. Ett sätt att öka intresset att rösta vore upprättandet av en särskild valkrets för denna grupp.

Resolutionsförslag

Upprätta en särskild valkrets för utlandssvenskar.

1.4. VÄNGRUPP I RIKSDAGEN

Resolutionsmottagare

Sveriges riksdag

Problemformulering

Svenskar bosatta utomlands är en anonym grupp som skulle kunna utgöra en resurs bland annat i främjandet av Sverige. För att utöka informationensutbytet mellan dessa och svenska riksdagsledamöter föreslås inrättandet av en vängrupp i riksdagen.

Resolutionsförslag

Upprätta en vängrupp i riksdagen i syfte att informera och engagera riksdagsledamöterna i den stora gruppen utlandssvenskar.

2. Villkor vid hem- och utflyttning

Vid rubricerads arbetsgrupps möte utkristalliserades tre inriktningar, varav två förblir så att säga SVIV interna medan en inriktning vänder sig till myndigheter som Skatteverket, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten.

SVIV interna resolutioner

Vad kan göras för att komma tillrätta med det generella ointresse att ta tillvarata de erfarenheter som återflyttande svenskar tillgodogjort sig under utlandsåren? Har vi i Sverige ett ärligt intresse för globalisering och internationalisering? Vid mötet framfördes många bevis på det nämnda men också förslag på vad man själv kan göra för att komma åter in i det svenska samhället efter att ha bott utomlands.

2.1. LUNCHKLUBB

Resolutionsmottagare

SVIV

Bakgrund

Många återvändande utlandssvenskar har ett behov av att diskutera sina erfarenheter och tankar med likasinnade.

Resolutionsförslag

SVIV kallar till och administrerar en med regelbundenhet återkommande Lunchklubb för återvändande svenskar där var och en får redogöra för sina erfarenheter och får utbyta tankar och idéer med likasinnade. Var och en står för lunchkostnaden, förslagsvis i Näringslivets hus och Generalsekreteraren hälsar välkommen och modererar mötet.

2.2. BILDA EN ARBETSGRUPP SOM BERÖR HEMVÄNDANDE SVENSKAR

Resolutionsmottagare

SVIV

Bakgrund

Det finns ett behov av att bearbeta frågor som rör återvändande utlandssvenskar.

Resolutionsförslag

En arbetsgrupp bör bildas inom SVIV i vilken följande frågor ska bearbetas ;

- A) Hur ska den svenska opinionen, företag och myndigheter kunna uppskatta och ta tillvara utlandssvenskars kunskaper och erfarenheter även efter deras hemkomst?
- B) Hur kommer det sig att så få vänner, bekanta, arbetskamrater med flera vill lyssna på dina erfarenheter.

2.3. FÖRBÄTTRAD INFORMATION FRÅN MYNDIGHETER RÖRANDE UT- OCH INFLYTTNING I SVERIGE

Resolutionsmottagare

Skatteverket

Försäkringskassan

Pensionsmyndigheten

Valmyndigheten

Ombudsmän, specialister

Bakgrund

I kontakt med rubricerade myndigheter händer det alltför ofta att de svar som rör ut- och inflyttning i Sverige inte visar sig vara korrekta. Det kan inte vara rimligt att alla handläggare ska kunna allt i denna fråga.

Resolutionsförslag

Föreslås att ombudsmän/kontaktpersoner inom varje nämnd myndighet utses som tar emot frågor kring ut- och hemflyttning, reder ut begrepp och problem mm. Handläggarna på respektive myndighet kan hänvisa frågor kring ut- och inflyttning till dessa specialister.

Samkörning av adresser och uppgifter mellan rubricerade myndigheter

Bakgrund

Det visar sig att den utlandssvensk som meddelar adressändring i utlandet till t.ex Skatteverket även separat måste underrätta Valmyndigheten och Pensionsmyndigheten. Bristfällig samordning/uppdatering av i utlandet bosatta svenskars adresser sker mellan svenska myndigheter. Många utlandssvenskar lever i den tron att lämnar men en adressuppgift till Skatteverket så underrättas övriga myndigheter automatiskt.

Resolutionsförslag

Berörda myndigheter uppmanas att på bättre sätt vidarebefordra adressuppgifter om utlandssvenskar mellan varandra.

3. Kultur och Information

3.1. UTFLYTTNINGSPAKET TILL UTFLYTTADE SVENSKAR

Resolutionsmottagare

SVIV

Nämnden för Sverigefrämjande i Utlandet (NSU)

Utrikesdepartementet (UD)

Cc Svenska institutet, Exportrådet, Invest Sweden, Visit Sweden, Näringsdepartementet (Enheten för forskning, innovation och näringsutveckling)

Bakgrund / Problemformulering

Många svenskar som lämnar Sverige för att leva i utlandet en kortare eller längre tid har inte tillgång till viktig information om villkor gällande exempelvis folkbokföring, skatter, återflytt, socialförsäkringar, sociala frågor, ambassadernas verksamhet, mm.

Samtidigt har såväl SVIV som svenska myndigheter med utlandsverksamhet ett gemensamt intresse att nå ut till utlandssvenskarna med information, nyheter och annat.

Resolutionsförslag

Alla svenskar som lämnar Sverige bör få med sig ett utflyttningspaket, ett slags ”goodie-bag”, med information om vad som händer när man lämnar Sverige, med material för att berätta om Sverige i utlandet, sponsorprodukter från svenska företag, etc.

SVIV uppdras att kartlägga vilka aktörer som skulle kunna vara aktuella för ett samarbete kring ett sådant paket.

3.2. BEHOVET AV HJÄLP FRÅN SVERIGE MED ATT NÅ UT MED SVENSK KULTUR I UTLANDET

Resolutionsmottagare

Utrikesdepartementet (UD)

Kulturdepartementet

Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet (NSU),

Svenska institutet

Bakgrund / problemformulering.

De länder som stöttar sina kulturer på ett ordentligt sätt får också ett starkt internationellt varumärke. Även om det svenska varumärket rankas mycket högt internationellt, har man förlorat mycket på att exempelvis konsulatet i New York har stängts, och att för få resurser satsas på främjande av Sverige-bilden i utlandet. Såväl enskilda utlandssvenskar som svenska företag i utlandet har mycket att vinna på att svensk kultur och det svenska varumärket är välkänt och omtyckt utomlands.

Resolutionsförslag

Resolutionsmottagarna uppmanas att anslå större medel för att främja den svenska kulturen och svenska kulturbärande institutioner i utlandet.

3.3. DEN INTERNATIONELLA TILLGÄNGLIGHETEN FÖR SVENSKA LITTERATURKLASSIKER OCH ANDRA KULTURELLA VERK

Resolutionsmottagare
Statens Kulturråd
Kulturdepartementet

Bakgrund / Problemformulering

Svensk litteratur har fått mycket internationell uppmärksamhet under de senaste åren. Genom översatt litteratur finns väldigt möjligheter att sprida bilden av Sverige, och ge andra möjlighet att lära känna vårt land.

Resolutionsförslag

Resolutionsmottagare uppmanas att göra satsningar på att översätta fler svenska litterära klassiker och andra svenska kulturella verk och göra dem tillgängliga för en internationell allmänhet.

3.4. UTLANDSSVENSKARNA DEL AV PUBLIC/PRIVATE PARTNERSHIPS

Resolutionsmottagare
UD
Näringsdepartementet
Svenska Institutet
Exportrådet
Invest Sweden
Visit Sweden

Bakgrund / Problemformulering

Genom så kallade public / private partnerships – samarbete mellan näringsliv och det offentliga, kan man på välkoordinerat och effektivt sätt påverka och stärka Sverige bilden i utlandet. Inte minst under världsutställningen i Shanghai gavs goda exempel på vinsterna med den sortens samarbeten. Samtidigt glömmer man ofta, både från myndighets- och företagssidan, vilken resurs utlandssvenskarna är när det gäller att sprida bilden av Sverige, och att främja svenska intressen utomlands.

Resolutionsförslag

Föreningen Svenskar i Världen uppmuntrar sådana samarbeten, och vill uppmana det offentliga och näringsliv att också ge plats för företrädare för utlandssvenskarna i partnerskapen.

3.5. INFORMATIONSBANK PÅ FÖRENINGENS HEMSIDA

Resolutionsmottagare

Föreningen Svenskar i Världen

Bakgrund / Problemformulering

Utlandssvenskar saknar ofta viktig information om hur man går till väga för att göra sin röst hörd i Sverige.

Resolutionsförslag

Föreningen Svenskar i Världen uppmanas att se över möjligheterna att införa en informationsbank på hemsidan, med uppgifter om aktörer som är relevanta i olika områden, adresser och tips. Man bör också undersöka om det skulle vara möjligt att göra informationssidan användarbaserad som en integrerad del av hemsidans forum.

4. Skatter, pensioner och försäkringar

4.1. SKATTEVERKET BÖR ANGE ATT SJÄLVDEKLARATION EJ LÄMNATS PÅ GRUND AV UTLANDSVISTELSE

Resolutionsmottagare

Finansdepartementet
Skatteverket

Problembakgrund

Svenskar som under några år arbetar i utlandet lämnar ingen självdeklaration till Skatteverket. Detta leder till problem vid återvändande till Sverige då Skatteverket inte har uppgifter om taxerad inkomst. I stället för utlandssvenskens inkomst står det i de rapporter som Skatteverket skickar till Upplysningscentralen, "Uppgift saknas". Eftersom de flesta företag kräver att avtalstecknaren har en taxerad inkomst av något slag leder denna uppgift till att hemvändande utlandssvenskar nekas avtal i Sverige.

Resolutionsförslag

Skatteverket uppmanas att i de fall uppgift saknas om taxerad inkomst på grund av utlandsvistelse ange just detta exempelvis genom att skriva "Uppgift saknas på grund av utlandsvistelse" / "Ej taxerad inkomst på grund av utlandsvistelse".

4.2. SVIV VÄLKOMNAR ÖVERSYN AV SINK-SKATTEN

Resolutionsmottagare

Finansdepartementet
SVIV

Frågeställning

Föreningen Svenskar i Världen har länge arbetat för att den så kallade SINK-skatten för utlandsbosatta pensionärer ska sänkas. Regeringen aviserade under 2011 att en sänkning med 5 procentenheter skulle komma att äga rum vid årsskiftet. Inför höstbudgeten 2011 meddelades dock att en sådan skattelättnad skjuts upp med hänvisning till det rådande ekonomiska läget uteblir.

Resolutionsförslag

Föreningen Svenskar i Världen bör hålla fortsatt kontakt med regeringen och finansdepartementet för att verka för en sänkning av SINK-skatten och för att se till att beskattningen på utlandsboende pensionärer är så rättvis som möjligt.

4.3. UTFLYTTADS BESKATTNING I SVERIGE (återupptagen från 2009)

Resolutionsmottagare

Finansdepartementet (Fi)
Cc Skatteverket

Frågeställning/problemformulering

Sverige förbehåller sig beskattningsrätt under 10 år efter utflyttning, vid avyttring av andelar och aktier. Detta är orättvist i jämförelse med andra länder, dessutom riskerar det att minska rörligheten av kapital över gränserna, vilket strider mot EG-rätten.

Resolutionsförslag

Förkorta perioden till 5 år och harmonisera reglerna med andra länders regler, främst inom EES-området. Ändringar bör ske i samband med omförhandling av dubbelbeskattningsavtal.

4.4. ÖVERSYN AV GÄLLANDE DUBBELBESKATTNINGSAVTAL (återupptagen från 2009)

Resolutionsmottagare

Finansdepartementet (Fi)
Cc Skatteverket

Frågeställning/problemformulering

Det finns svårigheter med att tolka och följa ett antal dubbelbeskattningsavtal. Särskilda problem har uppstått med Belgien (beskattning av utdelning på aktier, arvskatt, fastighet); Australien (beskattning av pension) och Schweiz (oklar definition på utbetalning från stiftelse / Handelsbankens Oktagonen/ orsakade underkännande av krav på undvikande av dubbelbeskattning). Särskilt besvärande är många gånger beskattningen av pensioner. Ett otydligt skrivet dubbelbeskattningsavtal kan leda till dubbel beskattning.

Resolutionsförslag

Se över ordalydelsen i vissa avtal med avsikt att undanröja tvetydigheter och öka rättssäkerheten för berörda kontrahenter. Samtliga avtal bör föras upp till acceptabel och uniform OECD-standard. Dessa frågor är bitvis av synnerligen teknisk natur och kräver analys av verkliga förhållanden. Vidare krävs båda parter medverkan angående revideringar då avtalen är 'dubbelsidiga'.

4.5. RUTINER FÖR INFORMATION OCH KOMMUNIKATION MED UTLANDSSVENSKAR (återupptagen från 2009)

Resolutionsmottagare

Regeringskansliet

cc Riksrevisionen, Post- och telestyrelsen

Dessa frågor berör hela statsförvaltningen, såsom myndigheter, verk och institutioner. Dessa bör inte adresseras var och en, utan ett övergripande ansvar bör läggas på någon enhet som åtar sig informationsspridningen.

Frågeställning/problemformulering

Information och kommunikation med utlandsboende försvåras av att det inte finns uniforma och effektiva rutiner. Det som är möjligt för boende i Sverige är ibland inte uppnåeligt för utlandsboende.

Exempel

Svenska datasystem kan inte hantera fyrställiga postkoder som CH-1257 – allt är upplagt på femställig basis som 111 37. Detta skapar problem vid ifyllande av blanketter, angivande av adresser mm.

Myndigheter begär ofta information från den berörde och anger att ”yttrande skall avges inom 10 dagar”. I den mån korrespondensen sker brevledes (på papper) hinner inte ens begäran om svar tidsmässigt klaras av inom de 10 dagarna, särskilt inte till/från länder belägna långt bort eller med mindre väl fungerande postsystem.

Kontakttelefonnummer till myndigheter med mera kan ibland inte ringas upp från utlandet och när det går kan väntetiderna medföra enorma telefonkostnader (allt kan inte skötas per email).

Resolutionsförslag

En sammanhållande enhet inom statsförvaltningen anförtros uppgiften att verka för en effektivare kommunikation med utlandsboende för att avhjälpa problem enligt ovan.

Yttrandetiden utsträcks till 30 dagar.

Önskvärt vore att denna enhet vore permanent och hade huvudansvar för allt som rör utlandssvenskar så att dessa slipper kontakta ett flertal myndigheter beträffande olika frågor.

4.6. ÖVERHOPPNINGSBAR TID I ARBETSLÖSHETSFÖRSÄKRINGEN FÖR MEDFÖLJANDE TILL UTLANDSPLACERAD (förnyad från 2009)

Mottagare

Arbetsmarknadsdepartementet
Arbetsmarknadsutskottet

Problem

Medföljande till utlandsplacerad arbetstagare förlorar möjligheten att uppfylla villkoren för ersättning i arbetslöshetsförsäkringen, vilket kan orsaka problem vid hemkomst.

Resolutionsförslag

Liksom den överhoppningsbara tiden i arbetslöshetsförsäkringen för studerande bör medföljande till den som utplacerats för arbete i svensk myndighet, biståndsorganisation, trossamfund eller företag över vilket en svensk juridisk person har ett bestämmande inflytande ha möjlighet att "frysa" sitt medlemskap i arbetslöshetsförsäkringen under fem år.

5. Medborgarrättsfrågor

5.1. BORTFÖRDA BARN

Resolutionsmottagare

SVIV

Problemformulering

Fler och fler barn förs utomlands i samband med vårdnadstvister och okunskap hos föräldrarna kan leda till att den legala situationen förvärras.

Resolutionsförslag

SVIV bör sätta fokus på frågan om bortförda barn genom att till exempel publicera en artikel om frågan i tidningen Svenskar i Världen. UD, som förklarar sig villig bidra till sådan information kontaktas för att utarbeta artikel

5.2. PORTABLA BIOMETRISKA STATIONER FÖR PASSANSÖKAN UTOMLANDS

Resolutionsmottagare

Finansdepartementet (Fi)
Justitiedepartementet (Ju)
Riksdagens finansutskott
Riksdagens justitieukskott
Riksdagens utrikesutskott
Utrikesdepartementet (UD)

Frågeställning/problemformulering

För utlandsboende svenskar är det både dyrt och tidskrävande att ansöka om och hämta ut svenskt pass vid en svensk ambassad utomlands. Då ett personligt besök är obligatoriskt vid ansökningstillfället och det, i synnerhet i stora länder, ofta är långa avstånd för den enskilde individen till den svenska ambassad/konsulat som är behörig att ta emot passansökningar, förenas ansökningsförfarandet med mycket höga resekostnader och förlorade inkomster för den sökande, särskilt för större familjer där flera personer samtidigt måste infinna sig på ambassaden. För svårt sjuka svenskar kan det även vara mycket svårt eller omöjligt att resa så långt som det krävs för att komma till ambassaden, vilket i praktiken innebär att dessa personer inte har möjlighet att ansöka om nytt pass. I USA har portabla biometriska passtationer prövats med framgång och detta försök bör utökas till fler platser där ambassaden är svåråtkomlig för många utlandssvenskar och hålla tillräckliga öppettider för att köerna av passökanden skall kunna hinnas med.

Resolutionsförslag

Projektet med portabla biometriska passtationer som prövats med framgång i USA bör utökas till att täcka fler länder i världen där avståndet till passutfärdande ambassad är långt. Resurserna för utsändande av de biometriska passtationerna bör kraftigt ökas så både tiden de finns på vissa orter kan förlängas och besöken bli mer frekventa. Förläng giltighetstiden på de biometriska passen till tio år. Den nya biometriska tekniken bör vara tillräckligt avancerad för att tillgodose säkerhetsbehovet.

5.3. ÅTERFÅENDE AV SVENSKT MEDBORGARSKAP

Resolutionsmottagare

Integrations- och jämställdhetsdepartementet (IJ)

Justitiedepartementet (Ju)

Riksdagens justitieutskott

Frågeställning/problemformulering

Enligt 7 § i 1950 års lag (1950:382) om svenskt medborgarskap som upphävdes den 1 juli 2001 förlorades svenskt medborgarskap av den som förvärvar utländskt medborgarskap efter ansökan eller uttryckligt samtycke. Av övergångsbestämmelserna till nu gällande lag (2001:82) om svenskt medborgarskap, vilken trädde i kraft den 1 juli 2001, framgår att en person som har förlorat sitt svenska medborgarskap enligt 1950 års lag (men som skulle ha haft det kvar om den nya lagen gällt vid tidpunkten för förlusten) återfår svenskt medborgarskap om han eller hon före den 1 juli 2003 hos Migrationsverket anmäler önskemål om det. Många svenska medborgare har helt ovetande inte bara drabbats av förlust av sitt svenska medborgarskap utan har även förlorat möjligheten att återfå sitt svenska medborgarskap om inte återflyttning till Sverige sker. Återfående av svenskt medborgarskap har försvårats eller omöjliggjorts bland annat på grund av dålig information till allmänheten om ny lagstiftning. Det måste vara att ställa alltför höga krav på gemene man att hålla sig löpande underrättad om nya lagar och förordningar på detta område, i synnerhet om vederbörande bor utomlands. Vidare är en övergångstid på endast två år för kort, jämförelsevis kan hänvisas till motsvarande finsk lagstiftning där en övergångstid på fem år gällde från början, vilken sedermera även har förlängts.

Sverige borde ha ett starkt intresse av att inte förlora egna medborgare, som ofta i främmande miljöer och utländskt näringsliv är synnerligen 'pro-Sverige'. Genom arbete med svenska produkter, svenskt företagande samt genom främjande av svenska intressen och svensk kultur bidrar svenskar utanför Sverige till att sprida kunskap om och att marknadsföra Sverige i världen.

Denna fråga borde kunna beredas separat från andra medborgarskapsfrågor. Det är anmärkningsvärt att det sedan SVIV för första gången uppmärksammade problemet i en resolution 2007 det inte har hänt något i frågan, trots uppgifter om en positiv inställning till en lagändring i denna fråga hos berörda myndigheter.

Resolutionsförslag

Vi föreslår ånyo, liksom gjordes i resolution 2007, att svenska medborgare som har förlorat sitt svenska medborgarskap i samband med att utländskt medborgarskap förvärvats, för att de inte känt till eller varit förhindrade att före den 1 juli 2003 ansöka om återfående av svenskt medborgarskap eller för att svenskt medborgarskap inte förnyats i utlandet, gives möjlighet att, utan tidsgräns eller krav på återflyttning till Sverige, återfå sitt svenska medborgarskap. (Det är anmärkningsvärt att det sedan SVIV för första gången uppmärksammade denna fråga i en resolution 2007 inte hänt något i frågan). Denna fråga borde kunna beredas separat från andra medborgarskapsfrågor och SVIV hoppas på en snar lösning till gagn för dem som drabbats av förlust av sitt svenska medborgarskap.

5.4. AVSKAFFA KRAVET PÅ ANSÖKAN OM DUBBELT MEDBORGARSKAP EFTER 22 ÅRS ÅLDER

Resolutionsmottagare

Integrations- och jämställdhetsdepartementet (IJ)

Justitiedepartementet (Ju)

Riksdagens justitieutskott

Frågeställning/problemformulering

Idag måste den, som fått dubbla medborgarskap som minderårig, genom en förälder med svenskt medborgarskap, och som aldrig varit skriven i Sverige, bekräfta att han vill behålla detta efter att ha blivit myndiga och innan de fyllt 22, annars borttas det svenska medborgarskapet. Denna regel är inte välkänd bland utlandssvenskar och har lett till att många ungdomar med stark tillhörighetskänsla till Sverige berövats sitt medborgarskap utan att ens vara medvetna om det. För dem som är medvetna om regeln kan ansökningsprocessen ses som godtycklig då man genom olika villkor ska bevisa sin samhörighet till Sverige. Många av dessa villkor har att göra med släktband och besök till Sverige, något som den som är ung troligtvis inte har mycket inflytande på, det blir då en fråga om förälders engagemang för att medborgarskapet ska kunna behållas.

Resolutionsförslag

Regeln om att man måste ansöka om att få behålla svenskt medborgarskap om man aldrig har bott i Sverige och har dubbelt medborgarskap bör avskaffas. Denna fråga borde kunna utredas i den större utredningen om medborgarskap som aviserats till hösten 2011.

5.5. SVIV SKA UTREDA OM BARN KAN FÅ SVENSKT MEDBORGARSKAP NÄR FÖRÄLDER ÅTERFÅTT SVENSKT MEDBORGARSKAP

Resolutionsmottagare

SVIV

Frågeställning/problemformulering

Många förlorade sitt svenska medborgarskap när det inte var möjligt att ha dubbelt medborgarskap. Under den period man lätt kunde ansöka om att återfå sitt svenska medborgarskap fick många svenskar som fått barn utomlands tillbaka sitt medborgarskap. Eftersom deras barn fötts när föräldrarna inte var svenska medborgare har de inte kunnat få svenskt medborgarskap, såsom barn som föds till föräldrar med dubbelt medborgarskap idag kan få. Övergångsreglerna borde också ha inkluderat barn till dem som förlorat sitt medborgarskap.

Resolutionsförslag

SVIV ska utreda frågan om vilka möjligheter det finns för barn som föddes när deras förälder inte hade svenskt medborgarskap, innan dubbelt medborgarskap tilläts och som återfick det i och med den 2-åriga övergångsregeln, att få svenskt medborgarskap. Frågan bör även behandlas i den aviserade utredningen kring ändringar i medborgarskapslagstiftningen.

5.6. RÖSTRÄTT FÖR SVENSKA MEDBORGARE SOM EJ VARIT FOLKBOKFÖRDA I SVERIGE

Resolutionsmottagare
SVIV

Problem

I 3 kap. 4 § Regeringsformen anges att ”Rösträtt vid val till riksdagen har varje svensk medborgare som är eller någon gång har varit bosatt i riket och har fyllt arton år”. Med andra ord har en svensk medborgare som vuxit upp i utlandet och aldrig varit skriven i Sverige inte rätt att rösta i Sverige. Frågor om medborgarskap, anknytning och rättigheter är komplicerade och kräver noggranna överväganden innan de drivs.

Resolutionsförslag

SVIV uppmanas att utreda frågan närmre för att komma fram till en ståndpunkt, samt hur den bör drivas.

6. Förskola, Skola och ungdomsfrågor

FÖRSKOLA

6.1. STATS BIDRAG BÖR ÄVEN TILLFALLA FÖRSKOLOR UTOMLANDS

Resolutionsmottagare

Utbildningsdepartementet (U)
Skolverket
Svenskt Näringsliv

Problemformulering

Idag är behöriga elever vid de svenska utlandsskolorna statsbidragsberättigade. Det gäller dock inte förskolebarnen. Inte minst med tanke på att svenska familjer får barn senare i livet än tidigare har därför förskoledelen vid utlandsskolorna många elever. För de eleverna krävs välutbildad personal och goda lokaler. Detta är kostnadskrävande och innebär stora kostnader för föräldrarna.

Resolutionsförslag

Förskolebarn vid svenska utlandsskolor, med egen svensk kursplan, bör ges samma ekonomiska förutsättningar som elever vid utlandsskolorna. Det innebär att förskolebarnen ska vara berättigade till statsbidrag.

SKOLA

6.2. ENKLARE BEHÖRIGHETSREGLER FÖR ELEVER VID SVENSKA UTLANDSSKOLOR

Resolutionsmottagare

Utbildningsdepartementet (U)
Skolverket, Svenskt Näringsliv

Problemformulering

De svenska utlandsskolorna är sedan många år viktiga för att utlandssvenska familjer ska få en god utbildning för sina barn. Det är en utbildning som också gör det enklare att flytta hem. Idag är behörighetsreglerna för att få svenskt statsbidrag obsoleta, inte minst om man beaktar det förändrade ägandeförhållanden som numera gäller för svenska företag. I dagens värld där människor från olika kulturer möts och bildar familj är de svenska utlandsskolorna också en möjlighet att utbilda de dubbla kulturbärarna vi så väl behöver i svenskt näringsliv och i svenska organisationer. I vårt grannland Norge gäller att medborgarskapet skall vara grunden för statsbidraget.

Resolutionsförslag

Vi uppmanar ansvariga att besluta att det svenska medborgarskapet blir avgörande för rätt till statsbidrag till de svenska utlandsskolorna.

6.3. MÖJLIGHETER FÖR GYMNASIEELEVER ATT STUDERA VID SVENSK UTLANDSSKOLA

Resolutionsmottagare
Utbildningsdepartementet (U)
Skolverket
Svenskt Näringsliv
cc Sveriges Kommuner och Landsting

Problemformulering

I syfte att öka elevers engagemang gällande internationalisering är vissa kommuner mer välvilligt inställda än andra till att ge bidrag till gymnasieelever för att studera utomlands. Beträffande eftergymnasiala studier uppmuntrar Internationella Programkontoret studerande att söka medel för studier utomlands. För gymnasieelever anser SKL att kommuner inte har rätt att ge medel för studier vid svenska utlandsskolor. Konsekvenserna v SKL:s ställningstagande blir att gymnasieelever förhindras möjligheter till utlandsstudier. Detta är djupt olyckligt.

Resolutionsförslag

Kommunerna ska bli skyldiga att lämna bidrag till gymnasieelever som vill studera vid svensk utlandsskola.

UNGDOM

6.4. SKATTEVERKET'S FÖRESKRIFTER ORSAKAR PROBLEM FÖR UNGA UTLANDSSVENSKAR SOM VILL ANSÖKA OM STUDIEMEDEL I SVERIGE UNDER KORTARE TID

Resolutionsmottagare
Skatteverket
Centrala Studiestödsnämnden
cc Finansdepartementet (F)

Problemformulering

Skatteverket folkbokför inte återvändande svenska medborgare som ska stanna kortare tid än sex månader. Detta leder till att svenska medborgare som inte är folkbokförda i Sverige, men vill söka studiemedel från CSN (vilket *folkbokförd* svensk medborgare alltid har rätt till) för studier i Sverige under en termin inte har möjlighet till detta. Från vissa andra länder, även inom EU, går det inte att få medel för studier i utlandet som är kortare än ett år. Detta leder till att vissa svenska medborgare kan studera i Sverige under en termin utan att få studiemedel.

Resolutionsförslag

Skatteverket bör folkbokföra svenska medborgare som återvänder till Sverige för att studera, även om de är här kortare tid än sex månader.

6.5. UTÖKADE MÖJLIGHETER TILL UNDANTAG FÖR BOSÄTTNINGSKRAVET

Resolutionsmottagare

Utbildningsdepartementet (U)
Riksdagens utbildningsutskott
Centrala Studiestödsnämnden

Problemformulering

För alla svenska och icke-svenska medborgare som vill studera utanför Sverige gäller bosättningskravet för att få studiemedel. Detta innebär att man måste ha varit folkbokförd i Sverige under två år de senaste fem åren. Undantag från detta är om personen har varit statsanställd, arbetat för en ideell biståndsorganisation, för ett trossamfund eller varit utlandsboende på grund av sjukdom. Detta gäller även för personens barn under 18 år som då anses ha varit bosatt i Sverige om föräldern uppfyllt något av ovanstående. Att ha varit utstationerad av ett svenskt företag räknas inte till undantagen.

Resolutionsförslag

Det ska bli möjligt att undantas från bosättningskravet vid utstationering inom ett svenskt företag eller vid ett företag över vilket en svensk juridisk person har ett bestämmande-inflytande. Detta i likhet med vad som är fallet för vilka elever som ska få svenskt statsbidrag.

6.6. FÖRSTÄRKNING AV SVIV:s UNGDOMSVERKSAMHET

Resolutionsmottagare

SVIV

Problemformulering

En stor del av utlandssvenskarna är unga. Trots vissa förbättringar reflekteras detta ännu inte fullt ut i SVIV:s verksamhet och bland föreningens medlemmar

Resolutionsförslag

Ungdomsverksamheten inom SVIV ges extra resurser för att bedriva verksamhet som riktar sig mot unga utlandssvenskar.

6.7. INFORMATION OM ATT STUDERA I UTLANDET

Resolutionsmottagare

Föreningen Svenskar i Världen

Högskoleverket

Verket för Högskolestudier

Internationella Programkontoret

Läraryrket

Skolverket

Bakgrund / Problemformulering

För svenska gymnasieelever som vill studera vid ett lärosäte i utlandet är informationen om alternativ, villkor och ansökan ofta bristfällig. I en undersökning från CSN har det bekräftats att en betydande del svenska ungdomar som vill studera utomlands men avstår, gör det därför att de saknar information om hur de ska gå till väga. Samtidigt finns det information från myndigheter och organisationer, som dock ofta upplevs som alltför generell.

Resolutionsförslag

Föreningen Svenskar i Världen och övriga resolutionsmottagare uppmanas att arbeta mer för att säkerställa att all nödvändig information om utlandsstudier finns lättillgänglig för dem som är i behov av den. Studie- och yrkesvägledare uppmanas tillgodogöra sig mer kunskap om eftergymnasiala studier i utlandet.

7. Högre utbildning, forskning

7.1 BEVAKNING AV UTLANDSSVENSKA FORSKARES, LÄRARES OCH ADMINISTRATÖRERS SÄRSKILDA SITUATION SAMT BEAKTAN-DE AV DESSA GRUPPERS SPECIFIKA INTRESSEN OCH BEHOV

Resolutionsmottagare

Saco

Civilekonomerna

Jusek

TCO

SULF

SUHF

Frågeställning/problemformulering

Svenska akademiker med tjänstgöring som forskare, lärare, administratörer etc. inom utländska universitet/institut/motsvarande står ibland inför problemställningar, som skiljer sig från den situation som svenska forskare/motsvarande i Sverige upplever. Det kan gälla ovisshet om aktuella tjänstekonstruktioner inom den svenska universitetsvärlden, hur ny svensk lagstiftning påverkar de utlandsanställda akademikerna osv.

Resolutionsförslag

SACO, SULF, Jusek och Civilekonomerna uppmanas att på ett tydligt och uttalat sätt tillvarata även de utlandssvenska akademikernas intressen och på allt sätt verka för att denna grupp:s särskilda behov beaktas i samband med utannonsering av tjänster, remisskrivelser, utredningar och medverkan i relevanta arbetsgrupper.

7.2 SKATT VID KORTARE FORSKNINGSVISTELSER UTOMLANDS

Resolutionsmottagare

Finansdepartementet (Fi)

Utbildningsdepartementet (U)

Frågeställning/problemformulering

Ett antal nationer har särskilda 'forskarparagrafer' i sina dubbelbeskattningsavtal med till exempel USA för att stimulera akademiskt utbyte. Det tidigare generella dubbelbeskattningsavtalet med USA innefattade en paragraf vilken gav svensk medborgare som bedrev forskning vid ett (del-)statligt amerikanskt universitet/forskningsinstitut i mer än sex månader skattebefrielse i båda länderna för lön utbetalad i USA – och vice versa. Detta fungerade väl och bidrog till viktiga forskarutbyten i båda riktningarna.

Resolutionsförslag

Finansdepartementet bör i kommande dubbelbeskattningsavtalsförhandlingar verka för skattemässigt förmånligare bestämmelser för svenska forskare med forskningsvistelser upp till två år i länder av intresse för svenskt forskningssamarbete.

7.3. TILLVARATAGANDE AV UTLANDSSVENSKA AKADEMIKERS KOMPETENS

Resolutionsmottagare

Forskningsråden

Samtliga lärosäten

Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF)

Frågeställning/problemformulering

Utlandssvenska akademikers kunskaper och erfarenheter tas ofta inte tillvara vid lärosäten, institut, myndigheter, råd, etcetera i Sverige och bidrar därigenom inte till att stärka och stödja högre utbildning/forskning i vårt land. Vilka utlandssvenska akademiker som finns runt om i världen är inte alltid bekant. Utlandssvenska akademiker kan svenska, känner till och har erfarenhet av det svenska universitetssystemet samtidigt som de har internationella universitets- och forskningsinsikter.

Resolutionsförslag

Svenska myndigheter och organisationer med relevans för högre utbildning och forskning i Sverige uppmanas att på alla sätt ta till vara utlandssvenska akademikers/forskares kompetens vid tjänstetillsättningar, bland annat som sakkunniga, granskare, utvärderare och opponenter. Det senare kan gälla granskning av anslagsansökningar, utlåtanden om tjänsteansökningar, ansökningar om befordran eller docentkompetens med mera.

7.4. LIKVÄRDIG MERITVÄRDERING FÖR STUDENTER MED UTLÄNSK GYMNASIEEXAMEN

Resolutionsmottagare

Högskoleverket

Utbildningsdepartementet (U)

Utbildningsutskottet

Näringsdepartementet

Verket för högskoleservice

Frågeställning/problemformulering

Den kvotgrupp som tidigare infördes för studenter med utländsk gymnasieexamen hade oerhörda konsekvenser för enskilda sökande när det var för få sökande för att kvotgruppen skulle få några utbildningsplatser att dela ut, oavsett betyg. Det är positivt att man fått gehör för denna orättvisa och att systemet därför ses över. På grund av de stora konsekvenser det får för enskilda blivande studenter och också många utlandssvenska familjer är det dock viktigt att det nya systemet innebär en likvärdig meritvärdering för studenter med utländsk gymnasieexamen.

Resolutionsförslag

Studenter med utländsk gymnasieexamen ska inte missgynnas vid värdering av betyg och gruppering av ansökningar vid antagning till svensk högskola. Behandlingen av svensk och utländsk gymnasieutbildning ska vara likvärdig.

7.5. UPPMUNTRA STUDENTER ATT DELTA I UTLANDSSTUDIER

Resolutionsmottagare

Föreningen Svenskar i Världen, SVIV

Frågeställning problemformulering

Svenska studenter deltar inte i utlandsstudier eller annan utlandserfarenhet i samma grad som i många andra länder. Inom exempelvis Erasmus-programmet kommer många fler studenter till Sverige än som åker ut. Regler för verifiering av utländska betyg och erfarenhet måste också möjliggöra för studenterna att enkelt tillgodogöra sig sin utlandserfarenhet i Sverige.

Resolutionsförslag

SVIV ska bevaka villkoren för studenter som studerar utomlands och uppmuntra svenska studenter att skaffa sig utlandserfarenhet.